

Naar een nieuwe joodse politieke cultuur

Joodse vernieuwing zou ook een nieuwe politieke cultuur moeten gaan inhouden.

Weg met de ruzies, de welles-nietesdebatten, het gelijk willen hebben en het afmaken van je tegenstander om te komen tot een cultuur, waarin *Shalom* niet alleen 'vrede', maar ook 'completeitheid' of 'volheid' betekent.

Meer dan 2000 jaar geleden waren de Farizeeërs hiervan al een voorbeeld.

Oorspronkelijk vormden zij een politieke partij in het Sanhedrin in Jeruzalem en gedroegen ze zich volgens het aloude patroon: eerst al je tegenstanders afmaken en grote moordpartijen aanrichten, voordat je macht gevestigd was en je je eigen politiek kon realiseren. Flavius Josephus heeft de machtspeletjes van de Farizeeërs en andere groeperingen in het antieke Israel en detail beschreven in zijn boek 'De Joodse Oorlog'.

Volgens de hedendaagse Talmudist Jacob Neusner was het waarschijnlijk Hillel, de beroemdste Farizeeër, die uit dit patroon stapte en de fundamenten van het hedendaagse jodendom legde. Geen alliantie meer met het koningshuis, maar in plaats daarvan een wereldbeeld, waarvan de kracht alleen uit de verbinding met God bestond. Een wereldbeeld, waarbij je geen koning en priester meer nodig hebt als autoriteit, maar waar je zelf normen en waarden in je eigen dagelijkse praktijk kunt toepassen.

De Farizeeërs vormden een echte burgerbeweging, die zelf verantwoordelijkheid nam. Een beweging, waaruit niet alleen de rabbijnen voortkwamen, maar waarop ook de essentie van het hele jodendom van vandaag gebaseerd is: de morele verantwoordelijkheid van ieder individu.

Bij dit wereldbeeld hoort ook respect voor je tegenstander. De meningsverschillen tussen Hillel en zijn tegenstander Shammai zijn niet bedoeld om elkaar te vernietigen, integendeel. Beiden hebben gelijk. *Elu ve'elu divrey Elohim chayim* – 'Deze en deze drukken de levende God uit', zegt de Talmud over de meningsverschillen tussen de scholen van Hillel en Shammai. De enige reden dat de beslissingen van de school van

Hillel de doorslag gaven, was dat daar een aangename sfeer heerste dan in de school van Shammai. Een aangename, inclusieve sfeer, waar niet alles zo strikt werd gezien. Over deze nieuwe politieke cultuur, die de Farizeeërs met hun opvatting over de 'mondelijke Tora' schiepen, d.w.z. 'discussie over de Tora', zal het tijdens onze lernnacht op Shavuot op 23 mei gaan. En ook over wat joodse vernieuwing van toen met joodse vernieuwing van vandaag te maken heeft.

Ik nodig alle leden, vrienden en geïnteresseerden van Beit Ha'Chidush uit aan deze lernnacht deel te nemen. We zullen onze nieuwe Torarol inwijden, onze nieuwe Sidur presenteren en de rest van de nacht over de *Pirkei Avot* discussiëren, de boodschap van de joodse vernieuwers van 2000 jaar geleden aan ons.

Intussen wens ik jullie een betekenisvolle Omer-tijd, het tellen van de dagen vanaf de uittocht uit de slavernij tot aan het geschenk van de schriftelijke en de mondelinge Tora.

Rabbi Elisa

(Website BHC, rabbi's corner, mei 2007)